
Fakulteten för humaniora och samhällsvetenskap

Utbildningsplan

Dnr: HS 2023/1034

Beteendevetenskapligt program

Programkod:	SGBET
Programmets benämning:	Beteendevetenskapligt program Behavioural science programme
Högskolepoäng/ECTS:	180
Beslut om inrättande:	Utbildningsplanen är fastställd av fakultetsnämnden vid Fakulteten för humaniora och samhällsvetenskap, 2023-10-26, att gälla från och med ht 2024
Undervisningspråk:	Svenska
Utbildningsnivå:	Grundnivå
Examenskategori:	Generell examen
Behörighetskrav:	Grundläggande behörighet samt Matematik 2a eller 2b eller 2c och Samhällskunskap 1b eller 1a1 + 1a2. Andra behörighetskrav kan gälla för valfria kurser.

Inledning

Beteendevetenskapligt program (180 hp) är ett treårigt program på grundnivå. Programmet tar sin utgångspunkt i sociologins betydelse för att förstå samband mellan aktuella samhällsproblem och de utmaningar människor upplever i sina vardagsliv, och hur sådan förståelse kan användas i analyser av beteendevetenskapliga företeelser. Utbildningen har en inriktning mot ledarskap och organisering av förändrings- och utvecklingsarbete i samverkan med andra. Vidare läggs vikt vid att studenten ska tillägna sig förmåga att behärska vetenskapliga metoder och att genomföra vetenskapliga undersökningar, vilket främjar analytiska kompetenser som efterfrågas av många arbetsgivare.

Student som antas till det beteendevetenskapliga programmet läser 105 obligatoriska hp i sociologi, som är huvudområdet i examen. I utbildningen ingår också obligatoriska kurser i psykologi motsvarande 22,5 hp, obligatoriska kurser i socialpsykologi motsvarande 15 hp och

en obligatorisk kurs i genusvetenskap motsvarande 7,5 hp. Utöver obligatoriska kurser innehåller utbildningen en valfri termin som kan ägnas antingen åt arbetsplatsförlagd praktik, utlandsstudier eller kurser i andra ämnen.

Beteendevetare återfinns inom många olika verksamhetsområden och i varierande yrkesroller. De kunskaper och färdigheter som utbildningen ger kan till exempel användas inom områden som kommunikation och marknadsföring, rekrytering, hållbar utveckling, offentlig förvaltning och handläggning, rehabiliterings- och behandlingsarbete, brottsförebyggande arbete och kriminalvård, mångfald och jämställdhetsarbete, samt integrationsarbete. Student som tar examen från programmet kan till exempel arbeta i yrkesroller som organisations- eller verksamhetsutvecklare, analytiker, strateg, handläggare, processledare eller projektledare inom olika verksamhetsområden. Arbetsgivare finns i såväl offentlig som privat sektor, liksom i frivilligorganisationer och övriga civilsamhället. Möjligheten att läsa valfria kurser under termin 5 ger studenten utrymme att bredda sina kunskaper och sin kompetens mot önskat arbetsområde inom det beteendevetenskapliga fältet.

Utbildningens mål

Utbildningens mål utgörs dels av de nationella mål som ska uppnås för en kandidatexamen, dels av de lokala mål som finns för programmet.

Nationella mål

Kunskap och förståelse

För kandidatexamen ska studenten:

- visa kunskap och förståelse inom huvudområdet för utbildningen, inbegripet kunskap om områdets vetenskapliga grund, kunskap om tillämpliga metoder inom området, fördjupning inom någon del av området samt orientering om aktuella forskningsfrågor.

Färdighet och förmåga

För kandidatexamen ska studenten:

- visa förmåga att söka, samla, värdera och kritiskt tolka relevant information i en problemställning samt att kritiskt diskutera företeelser, frågeställningar och situationer,
- visa förmåga att självständigt identifiera, formulera och lösa problem samt att genomföra uppgifter inom givna tidsramar,
- visa förmåga att muntligt och skriftligt redogöra för och diskutera information, problem och lösningar i dialog med olika grupper, och
- visa sådan färdighet som fordras för att självständigt arbeta inom det område som utbildningen avser.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För kandidatexamen ska studenten:

- visa förmåga att inom huvudområdet för utbildningen göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter,
- visa insikt om kunskapens roll i samhället och om människors ansvar för hur den används, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att utveckla sin kompetens.

Lokala mål

För kandidatexamen ska studenten:

- visa förståelse för grundläggande psykologiska och genusvetenskapliga förklaringar av mänskligt beteende,
- diskutera förutsättningar för utvecklings- och förändringsarbete i organisationer, i relation till olika perspektiv på ledarskap och ledarskapsstilar, och
- visa kunskap om sociologins betydelse för att förstå samband mellan aktuella samhällsproblem och upplevda problem i människors vardagsliv, samt förmåga att tillämpa sådana kunskaper i analyser av beteendevetenskapliga företeelser.

Utbildningens uppläggning

Beteendevetenskapligt program omfattar sex terminer. Studierna bedrivs på helfart under tre år. Utbildningen ges på ett sätt som uppmuntrar studenten till att ta en aktiv roll i lärandeprocessen. Detta sker genom varierade och studentcentrerade arbetsformer som består av föreläsningar, seminarier, workshops, grupparbeten, rollspel, självständiga arbeten och projekt- och problembaserad undervisning. Examination sker i form av skriftliga tentamina, inlämnings- och seminarieuppgifter, projektarbeten, samt muntliga redovisningar, enskilt och i grupp. Möjlighet till kontakter med det kommande arbetsfältet ges på flera sätt under utbildningens gång: i samband med gästföreläsningar av yrkesverksamma beteendevetare och sociologer, genom examens- och projektarbeten, samt genom möjligheten till arbetsplatsförlagd praktik under den valfria terminen. Utbildningen främjar kunskap om hållbar utveckling genom kurser som behandlar social skiktning, samhällsförändring och förutsättningar för social integration.

Termin 1 och 2 ger studenten en översikt över de vetenskapliga disciplinerna socialpsykologi, sociologi och psykologi, med särskild tyngdpunkt vid socialpsykologi och sociologi. Detta sker genom introduktionskurser, samt teoretiska kurser. Programmets första år ger också en introduktion till vetenskaplig metod och genomförande av vetenskapliga undersökningar, genom två metodkurser och ett mindre vetenskapligt arbete.

Termin 3 innebär dels en breddning till ämnena psykologi och genusvetenskap, dels en fördjupning i teman som rör ledarskap och verksamhetsutveckling. Terminen inleds med kurser i psykologi som fokuserar på utvecklingspsykologi och personlighet respektive ledarskap, fortsätter med en kurs i sociologi som behandlar organisationsteori och projektledning, för att avslutas med en genusvetenskaplig kurs om jämställdhetsarbete i teori och praktik. Termin 4 innebär ytterligare fördjupning i tematiska områden som har relevans för att förstå människors beteenden och samspel i ett större socialt perspektiv, till exempel när det gäller digitala mediers betydelse i vardagslivet och hur samhällsförändring påverkar förutsättningar för social integration.

Termin 5 som är valfri kan ägnas åt arbetsplatsförlagd praktik eller kurs vid Karlstads universitet eller annat lärosäte. Under denna termin finns också möjlighet till utlandsstudier eller utlandspraktik. Programmets avslutande sjätte termin består av fördjupning i sociologisk och socialpsykologisk teori och metod, samt genomförandet av ett självständigt arbete som omfattar 15 hp.

Utbildningens innehåll

Observera att de i programmet ingående kurserna kan ha andra namn samt ges i en annan följd än vad som anges här.

Termin 1

Introduktion till socialpsykologi, 7,5 hp

Kursen ger en grundläggande kunskap om socialpsykologiska begrepp och teorier, både inom den samhällsorienterade socialpsykologin och den psykologiskt orienterade socialpsykologin. I kursen finns ett fokus på social påverkan och hur människors värderingar och handlingar påverkas av sociala situationer. Ytterligare en del i kursen tar upp socialpsykologiska perspektiv på självförståelse och identitet.

Introduktion till sociologi, 7,5 hp

I kursen introduceras sociologiska teorier och perspektiv som är centrala för att förstå hur människors samspel organiseras och hur grupper och samhällen är skiktade. Kursen behandlar social skiktning med fokus på klass och kön. Organisationssociologiska perspektiv introduceras i syfte att lägga en grund för senare kurser inom programmet om organisationer och organiseringsprocesser. Svenska organisationers och institutioners framväxt och nuvarande organisering behandlas översiktligt.

Introduktion till psykologi, 7,5 hp

Kursen ger en introduktion till psykologi med betoning på grundläggande teorier om biologiska och kognitiva aspekter av beteende. Fenomen som inlärning och betingning, perception och minne, motivation och emotion, samt stress och hälsa behandlas med fokus på normal funktion i vuxenlivet. Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar behandlas översiktligt.

Introduktion till vetenskaplig metod, 7,5 hp

Kursen ger grundläggande orientering i vetenskapsteori, forskningsprocessens olika faser och metodproblem i samband med beteendevetenskapliga undersökningar. Kursen belyser skillnader mellan kvalitativ och kvantitativ metod samt forskningsetiska frågeställningar. Genom praktiska övningar tillägnas sig studenten grundläggande förmåga att genomföra enklare informationssökning samt enklare former av datainsamling.

Termin 2*Socialpsykologisk teori, 7,5 hp*

I kursen vidareutvecklas kunskaperna om socialpsykologisk teoribildning med fokus på samspel, situation och organisation. Studenten tillägnas sig fördjupad, socialpsykologisk förståelse av personligt liv med utgångspunkt i teman som kärlek, vänskap, tillit, bedrägeri och politik. Vidare belyser kursen hur samspel på organisationsnivå påverkas av emotioner och olika former av makt.

Sociologisk teori, 7,5 hp

Kursen behandlar klassiska och moderna sociologiska teorier. De klassiska teoretikernas skilda perspektiv klargörs, liksom några av de idétraditioner de har givit upphov till. Därefter presenteras viktiga teoretiker under efterkrigstiden och hur dessa kan spåras i den samtida teoretiska diskussionen inom samhällsvetenskapen i allmänhet och inom sociologin i synnerhet.

Det vetenskapliga arbetssättet, 7,5 hp

Kursen innebär en vidareutveckling i forskningsprocessens delar. Studentens kunskap om design av empiriska studier fördjupas genom praktiska moment som innebär formulering av vetenskapliga problem och konstruktion av teoretiskt grundade instrument för insamlande av empiri. Vidareutveckling sker även genom att studenten genomför egna analyser av kvantitativa och kvalitativa data, samt reflekterar över vilka problem och frågor som uppstått under analysprocessen.

Vetenskapligt arbete, 7,5 hp

Kursen innehåller repetition av metodkunskaper, forskningsprocessens olika steg och forskningsetiska avvägningar. Studenten formulerar syfte och frågeställningar för en beteendevetenskaplig studie med sociologisk eller socialpsykologisk inriktning, i samverkan med forskare. Det empiriska materialet inhämtas genom redan upparbetade kontakter med det omgivande samhället. Studien resulterar i en vetenskaplig text som seminariebehandlas genom oppositionsförfarande.

Termin 3*Utvecklingspsykologi och personlighet, 7,5 hp*

Under kursen behandlas människans utveckling i ett livsloppsperspektiv. Olika aspekter av utvecklingen, till exempel kognition och emotion, beskrivs i relation till respektive utvecklingsfas. Samspelet mellan biologiska, psykologiska, sociala och kulturella faktorer för utvecklingen belyses. Kursen ger också en introduktion till grundläggande teorier och begrepp inom personlighetspsykologi.

Psykologiska perspektiv på ledarskap, 7,5 hp

I kursen tillägnas sig studenten grundläggande kunskap om ledarskap utifrån olika perspektiv inom psykologin. Kommunikationens betydelse i ledarskap belyses och analyseras utifrån individ- och organisationsperspektiv med hjälp av rollspel. Olika aspekter av gruppprocesser och

organisatorisk förändring presenteras och diskuteras i relation till psykologiska teorier om ledarskap.

Organisationer, organiseringsprocesser och projektledning, 7,5 hp

Kursen innebär en vidareutveckling av sociologiska och socialpsykologiska perspektiv på organisationer och organisatoriskt beteende. Grunder i projektledningsmetodik behandlas teoretiskt och praktiskt. Under kursens praktiska övningar utvecklar studenten sin förmåga att utifrån forskning och teori om ledning och förändring reflektera över, förstå och leda projekt för att åstadkomma förändringar inom organisationer.

Genusperspektiv och jämställdhetsarbete, 7,5 hp

Kursen är en introduktion till genusvetenskap och jämställdhet med fokus på arbetslivets organisationer, verksamhetsutveckling och ledarskap. Särskild vikt läggs vid praktiskt förändringsarbete, till exempel förutsättningar och metoder för integrering av genusperspektiv och jämställdhet i policy- och styrdokument. Ledarskapets betydelse för ett framgångsrikt förändringsarbete diskuteras och ledarskap som ett genuspreglat fenomen problematiseras med hjälp av exempel från privat och offentlig sektor.

Termin 4

Digitala medier, makt och vardagsliv, 7,5 hp

Kursen ger en introduktion till historisk och beteendevetenskaplig forskning om digitala medier, liksom viktiga analysinstrument och deras tillämpning. Studenten fördjupar sig i digitala mediers historia, samt hur de används för att utöva makt. Studenten ska också genomföra analys i fält, där fall av digitala medier i vardagslivet eller i organisationer blir föremål för till exempel datorunderstödd innehållsanalys, samt multimodala analysmetoder.

Emotioner, intimitet och personligt liv, 7,5 hp

Kursen behandlar emotionssociologi, med särskilt fokus på intimitet och personligt liv. Studenten tillägnar sig kunskap om det emotionssociologiska fältets historia, dess teorier och senaste forskning. Viss analys av befintligt empiriskt material förekommer. I kursen får studenten också en överblick över svensk och europeisk befolkningsstatistik inom området levnadsförhållanden.

Samhällsförändring med fokus på ålder och migration, 7,5 hp

Kursen ger en introduktion till befolkningsförändring med fokus på migration och förändringar i åldersstrukturen. Tyngdpunkten ligger på nutida förhållanden i Sverige. Kursen vidareutvecklar studentens förmåga att beskriva och analysera individen som en del av samhället utifrån kritiska perspektiv på kategorier och diskrimineringsgrunder som ålder och etnicitet. Vidare tränas studenten i att resonera om hur samhällsförändring påverkar livsvillkor på olika platser, i syfte att lägga en grund för senare kurs inom programmet som handlar om plats, livsvillkor och tillhörighet.

Plats, livsvillkor och tillhörighet, 7,5 hp

Kursen vidareutvecklar studentens förmåga att analysera hur senmoderna samhällsförändringar påverkar livsvillkor i lokalsamhällen i en nationell kontext. Effekter av till exempel globalisering och migration på regional och lokal nivå berörs, med exempel från både stad och landsbygd. Plats och livsvillkor behandlas i relation till frågor om tillhörighet, social integration och polarisering mellan grupper och geografiska områden. Kursen ger också viss inblick i samhällsarbete som metod för att motverka sociala problem och stärka social integration.

Termin 5

Fri termin, 30 hp

Den femte terminen kan antingen ägnas åt arbetsplatsförlagd praktik eller valfria kurser vid Karlstads universitet eller annat svenskt eller utländskt universitet. Valfri kurs, som ska inräknas i examen, får inte helt eller delvis innehålla delar som i väsentlig grad innehållsmässigt överlappar övriga kurser inom programmet. Student som önskar genomföra

arbetsplatsförlagd praktik under den valfria terminen, söker själv sin praktikplats med stöd av programledaren. Praktikplats är ej garanterad av universitetet.

Termin 6

Fördjupning i sociologisk och socialpsykologisk teori, 7,5 hp

I kursen fördjupas diskussionerna kring modern sociologisk och socialpsykologisk teoribildning utifrån till exempel globaliseringens och individualiseringens konsekvenser. En fördjupning ges också av teorier som är omdebatterade eller löftesrika i samtida samhälls- och beteendevetenskaplig forskning.

Fördjupning i vetenskaplig metod, 7,5 hp

I kursen behandlas både kvantitativ och kvalitativ analys av data. Vidare problematiseras moderna sociologiska analysmetoder. Den kvantitativa analys som behandlas inriktas främst på statistisk generalisering och hypotesprövning. Kvalitativ analys kan i delkursen anta varierande former. Som exempel presenteras och tillämpas *Grounded Theory*-traditionen och narrativ analys.

Självständigt arbete, 15 hp

I kursen författas ett teoretiskt och/eller empiriskt baserat självständigt arbete, inom huvudområdet sociologi. Studenten genomför, under handledning, en självständig studie som vilar på sociologisk eller socialpsykologisk grund. I denna kurs visar studenten förmåga att utifrån tidigare forskning kunna formulera ett forskningsproblem med beteendevetenskaplig relevans samt utforma och tillämpa en adekvat forskningsdesign. Det självständiga arbetet behandlas sedan vid seminarium, där det ingår såväl opponentskap som respondentskap.

Examensbenämning

Filosofie kandidatexamen
Huvudområde: Sociologi

Degree of Bachelor of Social Science
Major: Sociology

Tillgodoräknande av kurs

Student äger enligt högskoleförordningen kap 6 §§6-8 efter prövning rätt att tillgodoräkna sig tidigare studier.

Övrigt

Regler för grundutbildningen vid Karlstads universitet reglerar studenters och anställdas skyldigheter och rättigheter.